

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Urtos/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	6023010003
Dátum vydania rozhodnutia:	20.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6023010003.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci odsúdeného F. M. pre trestný čin profesionálnej krádeže vlámaním podľa § 127, § 129 ods. 1 č. 1, § 130 ods. 2 druhý prípad (v spojení s § 130 ods. 1 prvý prípad), § 15 Trestného zákonníka Rakúskej republiky a iné, v konaní o návrhu odsúdeného o podmienecné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 20. júna 2024 v Bratislave sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. apríla 2024, č. k. 3Ntc/2/2023-236, a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného F. M. zamietla.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 17. apríla 2024, č. k. 3Ntc/2/2023-236, podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. zák. v spojení podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) zamietol návrh odsúdeného F. M., nar. X. H. XXXX v Š., trvale bytom C. L., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Košice - Šaca, o podmienecné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, uloženého rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň zo 14. januára 2020, sp. zn. 54 Hv 91/19z, právoplatným 14. januára 2020, uznaným na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. júla 2023, č. k. 3Ntc/2/2023-120, právoplatným 9. augusta 2023, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2023, sp. zn. 4Urto/9/2023 a z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, uloženého rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň zo 7. júla 2022, sp. zn. 147 Hv 36/22z, právoplatným 21. novembra 2022, v spojení s rozhodnutím Najvyššieho Krajského súdu vo Viedni z 21. novembra 2022, sp. zn. 32Bs 339/22w, uznaným na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. júla 2023, č. k. 3Ntc/2/2023-125, právoplatným 26. septembra 2023, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2023, sp. zn. 4Urto/8/2023.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený F. M. sťažnosť priamo do zápisnice na verejnom zasadnutí, ktorú odôvodnil písomným podaním zo 7. mája 2024 a v ktorej poukázal na splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Namietal, že pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení krajský súd nemal prihliadať na jeho predchádzajúce odsúdenia v zahraničí ani na zahladené odsúdenia. Taktiež namietal komplexnosť hodnotenia správania odsúdeného a to z dôvodu, že počas výkonu trestu odňatia slobody bol zaradený v 4 rôznych oddieloch. V závere sťažnosti poukázal na „kladný zápis“ do karty odsúdeného zaevidovaný 5. mája 2024, ktorý svedčí o tom, že aj po zamietnutí žiadosti o podmiennečné prepustenie plne participuje na svojej náprave.

Z týchto dôvodov navrhol, aby sťažnostný súd napadnuté rozhodnutie zrušil, vec vrátil krajskému súdu a zároveň mu prikázal, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Sťažnosť spoločne s kompletným spisovým materiálom bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložená 20. mája 2024. Následne najvyšší súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce, a dospel pritom k záveru, že sťažnosť odsúdeného F. M. nie je dôvodná.

Najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 12. júla 2023, č. k. 3Ntc/2/2023-120, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2023, sp. zn. 4Urto/9/2023, rozhodol podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. tak, že rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň zo 14. januára 2020, sp. zn. 54 Hv 91/19z, právoplatný 14. januára 2020, ktorým bol odsúdený F. M. na tam popísanom skutkovom základe uznaný vinným z trestného činu profesionálnej krádeže vlámaním podľa § 127, § 129 ods. 1 č. 1, § 130 ods. 2 druhý prípad (v spojení s § 130 ods. 1 prvý prípad), § 15 Trestného zákonníka Rakúskej republiky a za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, sa vo výroku o vine a treste odňatia slobody uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky. Súd zároveň rozhodol podľa § 517 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. tak, že odsúdený bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 12. júla 2023, č. k. 3Ntc/2/2023-125 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2023, sp. zn. 4Urto/8/2023, rozhodol podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. tak, že rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň zo 7. júla 2022, sp. zn. 147 Hv 36/22z, právoplatný 21. novembra 2022, v spojení s rozhodnutím Najvyššieho Krajského súdu vo Viedni z 21. novembra 2022, sp. zn. 32Bs 339/22w, ktorým bol odsúdený F. M. na tam popísanom skutkovom základe uznaný vinným z trestného činu profesionálnej krádeže vlámaním podľa § 127, § 129 ods. 1 č. 1, § 130 ods. 2 druhý prípad, § 15 Trestného zákonníka Rakúskej republiky a za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, sa vo výroku o vine a treste odňatia slobody uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky. Súd zároveň rozhodol podľa § 517 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. tak, že odsúdený bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Krajský súd vzhľadom na výšku trestu odňatia slobody, ktorý možno v štáte pôvodu za tieto trestné činy uložiť (trest odňatia slobody jeden až desať rokov), posúdil uvedené trestné činy pre prípadné posudzovanie podmienok na podmiennečné prepustenie ako zločiny.

Dňa 4. januára 2024 podal odsúdený návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý odôvodnil vykonaním polovice uloženého trestu. Uviedol, že nebol disciplinárne potrestaný, rešpektuje a plní príkazy príslušníkov ZVJS, správa sa slušne a po prepustení sa chce vrátiť k rodine, viesť riadny život a zamestnať sa.

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2024, č. k. 3Ntc/2/2023-198, bola

odsúdenému podľa § 18 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z., do výkonu trestu odňatia slobody započítaná vykonaná väzba, trest odňatia slobody v Rakúskej republike a doba prevozu od 5. mája 2022 do 13. decembra 2023, 11.00 hod a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. apríla 2024, č. k. 3Ntc/2/2023-227, bola odsúdenému podľa § 18 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z., do výkonu trestu odňatia slobody započítaná vykonaná väzba a trest odňatia slobody v Rakúskej republike od 12. decembra 2019 do 12. júna 2020 a od 25. júla 2020 do 24. septembra 2020, t. j. 244 dní.

Z hodnotenia odsúdeného F. M. počas jeho zadržania v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Sonnberg v Rakúskej republike vyplýva, že odsúdený bol pracovne zaradený a pridelené práce vykonával usilovne, rýchlo, samostatne a k maximálnej spokojnosti. Za prácu dostával odmenu podľa stupnice odmeňovania d. Počas zadržania sa správal v súlade s domácim poriadkom, preukazoval vzorné, bezchybné správanie a podával výborný pracovný výkon.

Z hodnotenia odsúdeného F. M. vo výkone trestu na území Slovenskej republiky vyplýva, že odsúdený bol do výkonu trestu odňatia slobody dodaný z cudziny 13. decembra 2023, a to do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava. Jeho správanie a vystupovanie bolo na požadovanej úrovni, ústavný poriadok a interné normy dodržiaval. Dňa 3. januára 2024 bol premiestnený na ďalší výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca. V rámci vnútornej diferenciacie bol zaradený do diferenciačnej skupiny „B“. Adaptácia na podmienky výkonu trestu prebehla bez konfliktov, začlenil sa bez problémov. U odsúdeného neboli evidované záznamy s negatívnym významom. Disciplinárne potrestaný, ani disciplinárne odmenený nebol. V interpersonálnych vzťahoch je nekonfliktný, k personálu sa správa slušne, autority rešpektuje. Poriadok v osobných veciach sa snaží udržiavať na požadovanej úrovni. V rámci edukácie sa začal zúčastňovať oddielových prednášok, besied a komunitných stretnutí. Do skupinových foriem prác zaradený nebol. Pracovne zaradený bol od 2. februára 2024 do 8. februára 2024 na pracovisku v rámci ústavu Práčovňa, vyradený bol zo zdravotných dôvodov. V rámci činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného sa podieľa na udržiavaní čistoty a poriadku v izbe, kde je ubytovaný. V korešpondenčnom kontakte nie je s nikým, v telefonickom kontakte je s bratom. O kontaktné návštevy neprejavuje záujem, o videonávštevu zatiaľ požiadal raz. Odsúdený trestnú činnosť nepriznáva, k postoju k trestnej činnosti sa stavia nekriticky. Odsúdený začína participovať na blízkyh cieľoch programu zaobchádzania. Riziko recidívy trestnej činnosti je stredné, resocializačná prognóza je menej priaznivá a v aktuálnej etape výkonu trestu sa podmienené prepustenie neodporúča.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu - plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o formálnu podmienku, ako správne krajský súd skonštatoval, túto odsúdený splnil po vykonaní dvoch tretín trestu.

Vo vzťahu k materiálnej podmienke, najvyšší súd v zhode s krajským súdom dospel k záveru, že táto nie je naplnená. Krajský súd správne poukázal na odpis registra trestov odsúdeného z ktorého vyplýva, že u odsúdeného je evidovaných 20 záznamov prevažne za úmyselnú majetkovú trestnú činnosť. Aj najvyšší súd je toho názoru, že opakované páchanie druhovo identickej trestnej činnosti prevažne majetkového charakteru, za ktorú bol odsúdený opakovane súdne trestaný svedčí o tom, že v jeho prípade nemožno očakávať, že by v budúcnosti viedol riadny život. Aj v správe riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca sa z tohto dôvodu konštatuje menej priaznivá resocializačná prognóza so stredným rizikom recidívy a neodporúča sa u odsúdeného podmienené prepustenie.

Vo vzťahu k prípadným námietkam odsúdeného najvyšší súd upozorňuje, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. „Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.“ (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentár. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 952.).

Okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenie z 12. augusta 2015, sp. zn. 3 Urtost 3/2015, z 10. septembra 2014, sp. zn. 1 Tost 19/2015, z 25. februára 2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, z 24. septembra 2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, zo 7. apríla 2016, sp. zn. 5 Urtost 2/2016), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti.

Najvyšší súd dodáva, že posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom, ktorý je vyslovený s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, a pri ktorom je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti. Takouto okolnosťou sú aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Isteže, nemožno paušálne dospieť k záveru, že u viacnásobných recidivistov, už podmienené prepustenie z výkonu trestu a priori nepripadá do úvahy. Faktom ale je, že s ohľadom na ich kriminálnu minulosť, bude splnenie materiálnej podmienky (o ich polepšení a nízkeho rizika recidívy) skôr výnimočné, ako bežné.

Niet pochyb, že odsúdený už zo strany spoločnosti dostal možnosť preukázať, že sa napravil, no túto možnosť nevyužil a k páchaniu trestnej činnosti sa zakaždým - spravidla po uplynutí skúšobnej doby podmieneného prepustenia, navrátil. V jeho prípade je súd toho názoru, že sa vo výkone trestu len prispôsobuje väzenským podmienkam a po jeho návrate na slobodu je veľké riziko, že bude v trestnej činnosti pokračovať. Navyše na verejnom zasadnutí sa k svojej trestnej minulosti nevyjadril, neprezentoval kritický postoj, neuviedol a ani zo spisu nevyplývalo nič, na základe čoho by bolo možné dospieť k záveru, že tentokrát sa už naozaj polepšil a ďalšej trestnej činnosti sa nedopustí.

K námietke odsúdeného, že pri rozhodovaní o podmienenom prepustení krajský súd nemal prihliadať na jeho predchádzajúce odsúdenia v zahraničí ani na zahľadené odsúdenia, najvyšší súd uvádza, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí správne prihliadol na odsúdenie cudzozemských súdov v zmysle § 7b ods. 2 v spojení s § 438e Tr. zák. Ani skutočnosť, že u odsúdeného došlo vo vzťahu k niektorým predchádzajúcim odsúdeniam k ich zahľadeniu, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahľadením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahľadené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú

činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienenom prepustení z výkonu trestu.

Ako nedôvodnú vyhodnotil tiež námietku týkajúcu sa komplexnosti hodnotenia správania odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, nakoľko riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody je de facto osobou v priamom kontakte s odsúdeným, a preto disponuje najkomplexnejšími a najrelevantnejšími informáciami o odsúdenom.

Na podklade vyššie formulovaných úvah najvyšší súd vyhodnotil sťažnosť odsúdeného F. M. ako nedôvodnú, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.